

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319200936
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319200936.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu, sudkyne JUDr. Jany Burešovej a sudcu Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcov: 1. R. T., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. 8, XXX XX B., 2. X. I., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, XXX XX L., 3. P. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX Y. O. N., 4. X. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. O. N. 4, XXX XX B. O. N., zastúpeného opatrovníkom, žalobcom v 3. rade P., všetci žalobcovia právne zastúpení Mgr. Ernestom Vokálom, advokátom, Hlavná 61, 080 01 Prešov, proti žalovaným: 1. E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXXX/XX, XXX XX F., zastúpenému JUDr. Valériou Brečkovou, advokátkou, Daľkovská 470/14, 069 01 Snina, 2. Generali Poist'ovňa, a.s., Lamačská cesta 3/A, 811 04 Bratislava, IČO: 35 709 332, právne zastúpenému spoločnosťou MST PARTNERS, s.r.o., Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 36 861 545, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 6C/3/2019-177 zo dňa 10.10.2019 takto

rozhodol:

Odmieťa odvolanie žalovaného v 2. rade voči zamietavému výroku rozsudku.

Mení rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 3.000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 3.000 eur, žalobcovi v 3. rade sumu 3.000 eur a žalobcovi v 4. rade, k rukám jeho opatrovníka, žalobcu v 3. rade, sumu 12.000 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a v prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

Priznáva žalobcom v 1., 2., 3. a 4. rade voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že zaplatením trov jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. O výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto: „Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní uhradiť žalobcom v 1., 2. a 3. rade každému z nich po 8 000 eur a žalobcovi v 4. rade 20 000 eur k rukám jeho opatrovníka, žalobcu v 3. rade, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že zaplatením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

Priznáva žalobcom v 1. až 4. rade vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade právo na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznaného plnenia s tým, že zaplatením trov jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia žalobou súdu podanou 28.02.2019 žiadali, aby súd uložil žalovaným spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcom v 1., 2. a 3. rade, každému z nich 25.000 eur a žalobcovi v 4. rade 30.000 eur. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 21.11.2017 v čase okolo 16:15 hod. v obci B. nad N. došlo k dopravnej nehode, pri ktorej došlo k zrážke motorového vozidla, ktoré viedol žalovaný v 1. rade, s chodkyňou U. U.. Chodkyňa prechádzala cez cestu a pri strete s motorovým vozidlom spadla na prednú kapotu a následne mimo vozovku. Pri dopravnej nehode utrpela viaceré zranenia, na následky ktorých dňa 22.11.2017 zomrela. Žalovaný v 1. rade bol za predmetný skutok právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/10/2018 z 27.08.2018. Žalobcovia v 1. až 4. rade sú deti neb. U. U.. Žalovaný v 1. rade svojim protiprávnym konaním zasiahol do rodinného života celej rodiny, keďže byť spolu je pre rodiča a deti základným prvkom rodinného života. Smrť milovanej matky hlboko zasiahla do života žalobcov, náhle a nečakane. Stratú blízkej osoby nič nemôže nahradiť a po nečakanej smrti matky prežívajú žalobcovia nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale aj stratili s ňou možnosť viesť súkromný život. Medzi žalobcami a ich matkou bol silný citový vzťah, pravidelne sa navštevovali a neb. U. U. bola opatrovníčkou žalobcu v 4. rade, ktorý je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Z toho dôvodu sa novým opatrovníkom žalobcu v 4. rade stal žalobca v 3. rade, čím tiež došlo k nečakanému a závažnému zásahu do jeho rodinného života. Smrť matky žalobcov nastala nepochybne v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade a tým došlo k zásahu do nemajetkovej sféry žalobcov. Vzhľadom na intenzitu, povahu, spôsob neoprávneného zásahu, na charakter a rozsah zasiahnutej hodnoty osobnosti, na trvanie a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy, žalobcovia uplatnili nemajetkovú ujmu, podľa § 12 Občianskeho zákonníka.

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k žalobe nespochybnil tvrdenia žalobcov k okolnostiam, za ktorých zomrela ich matka. V tom čase bol čerstvým držiteľom vodičského oprávnenia, k stretu s chodkyňou došlo v blízkosti prechodu pre chodcov, bol presvedčený o minimálnej miere zavinenia z jeho strany, od nehody znáša psychickú úzkosť spojenú so skutočnosťou, že neúmyselne usmrtil človeka a nehode nevedel nijako zabrániť, pozostalým sa ospravedlnil, škodovú udalosť ohlásil poisťovni, ktorá však plniť odmietla. Poukázal na to, že žalobcovia pôvodne od neho žiadali náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4.000 eur pre každého, podanou žalobou sa však domáhajú zaplata sumy spolu vo výške 105.000 eur, čo považuje za neprimerané a špekulatívne obohacovanie sa na smrti blízkej osoby. Žiadal preto, aby v danom konaní súd vychádzal zo sumy 4.000 eur a túto ešte primerane znížil vzhľadom na okolnosti prípadu a závažnosť ujmy.

Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení k žalobe uviedol, že uplatnený nárok žalobcov nespadá do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle § 4 zákona č. 381/2001 Z.z., na čom nič nemení ani rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-22/12. Poukázal na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý podporuje jeho názor v tom zmysle, že priamy účinok smerníc je vylúčený. Taktiež mal za to, že žiadaná náhrada nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká aj vzhľadom na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva keďže matka žalobcov prechádzala cez cestu mimo prechodu pre chodcov za zníženej viditeľnosti v čiernom oblečení, na ktorom nemala žiaden reflexný prvok, dopravnej nehode mohla predísť ak by venovala náležitú pozornosť cestnej premávke, nielen pri vstupe do vozovky, ale aj pri jej prechádzaní. Žiadal preto, aby súd žalobu voči nemu zamietol.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/10/2018 z 27.08.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.09.2018, bol žalovaný v 1. rade uznaný za vinného z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona z dôvodu, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z jeho postavenia a uloženej mu podľa zákona. Bol odsúdený na tom skutkovom základe, že dňa 21.11.2017 v čase okolo 16:15 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Rapid, evidenčného čísla F.-XXXBD po štátnej ceste v obci B. nad N., kde v blízkosti prechodu pre chodcov došlo k zrážke jeho vozidla s chodkyňou U. U., nar. XX.XX.XXXX, ktorá prechádzala cez cestu z pohľadu vodiča z ľavej strany na pravú a pri strete motorového vozidla s chodkyňou chodkyňa spadla a utrpela rôzne zranenia, na následky ktorých zomrela.

Z úmrtného listu U. U. mal za preukázané, že zomrela dňa 22.11.2017, z rodných listov a sobášnych listov to, že žalobcovia sú deťmi neb. U. U., taktiež zistil, že žalobca v 4. rade bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a to rozsudkom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp.zn. 19Ps/2/2016 z 25.05.2016 tak, že nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, preberať dôchodok, resp. iné dávky či finančnú hotovosť, nie je spôsobilý uzatvárať úverové zmluvy, pôžičky a iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami a byť ručiteľom iným osobám. Za opatrovníčku mu bola ustanovená

U. U.. Z dôvodov tohto rozsudku vyplývalo, že znaleckým posudkom bola zistená organická porucha osobnosti, ľahko mentálne retardovaná a mierna duševná zaostalosť s významnou poruchou správania, s potrebou pozorovania alebo liečby. Má sa jednať o závažné a trvalé duševné poruchy, ktoré nie sú liečbou ovplyvniteľné; po smrti pôvodnej opatrovníčky, zomr. U. U., za opatrovníka žalobcu v 4. rade bol ustanovený žalobca v 3. rade.

Žalobcovia pred podaním žaloby žiadali od žalovaného v 1. rade zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vo výške po 4.000 eur, žiadajúc, aby bola uzatvorená mimosúdna dohoda.

Žalobkyňa v 1. rade uviedla, že s matkou mala mimoriadne blízky vzťah, pretože v roku 2000 tragicky zahynul jej manžel, zostala sama s 2 deťmi, ktoré boli vtedy vo veku 9 a 7 rokov. Pomoc jej poskytovala matka s deťmi a s domácnosťou, neskôr sa to otočilo a ona často navštevovala svoju matku, pretože bývala zo všetkých súrodencov najbližšie. Matka mala v dobe smrti 73 rokov, ale bola plne sebestačná, mala dobrý zdravotný stav. Na svoju matku nebola odkázaná finančne ani inak, ale matka jej pomáhala najmä po psychickej stránke, pretože sa jej mohla zdôveriť so všetkým, a keď potrebovala pomoc alebo radu tak sa na ňu obrátila, často si telefonovali, boli v pravidelnom telefonickom aj osobnom kontakte. Smrť matky bola pre ňu obrovským šokom, prežívala emócie, žiaľ, smútok ale aj zlosť. Po smrti matky sa jej zmenil život, matka jej veľmi chýba. Potvrdila, že žalovaný v 1. rade sa jej aj jej súrodencom písomne ospravedlnil a bolo to z jeho strany úprimné. Chcel nahradiť aj nemajetkovú ujmu keď žiadali každý po 4.000 eur, ale k uzatvoreniu mimosúdnej dohody nedošlo.

Žalobkyňa v 2. rade vo výsluchu uviedla, že s matkou nemala až taký častý fyzický kontakt ako jej súrodenci, keďže sa vydala v roku 1992 a z obce odsťahovala. Matka jej však veľmi chýba, lebo nemá nikoho komu by mohla denne zavolať a podeliť sa o svoje starosti alebo radosti. Na matku bola veľmi citovo naviazaná, nebola na ňu finančne odkázaná. Matka jej dávala príspevky skôr vo forme menších darov, obhospodarovala celú záhradu a deťom pomáhala aj produktami zo záhrady. Po smrti matky sa jej a jej súrodencom úplne zmenil život, žalobca v 4. rade zostal bez starostlivosti a ostatní súrodenci mu pomáhajú ako môžu. Za života matky toto nikdy neriešili, pretože matka sa oňho stopercentne postarala. Potvrdila, že všetci súrodenci chceli od žalovaného v 1. rade najprv sumu 4.000 eur, chceli sa dohodnúť mimosúdne, ale on povedal, že má 2 malé deti, nemôže to zaplatiť a obrátil sa na poisťovňu, ktorá to uhradiť nechcela.

Žalobca v 3. rade uviedol, že so zomretou matkou žil do roku 2014 v spoločnej domácnosti. S matkou mal intenzívny vzťah a každodenný kontakt. Aj po tom, keď sa odsťahoval do inej obce, matku veľmi často navštevoval. Nebol na ňu finančne odkázaný, keď sa o smrti matky dozvedel, prežil obrovský šok a mal zlosť na vodiča, ktorý spôsobil dopravnú nehodu. Potom nasledoval smútok, s matkinou smrťou sa snaží vyrovnáť, aj keď to ide ťažko. Život sa mu zmenil aj v tom, že po matkinej smrti je on opatrovníkom brata, žalobcu v 4. rade, o ktorého sa stará a chodí za ním minimálne dvakrát do týždňa. Brat ho navštevuje v jeho domácnosti. Musí mu zabezpečiť stravu, lebo brat si dokáže nakúpiť potraviny, ale nevie variť. Čiastočne sa dokáže postarať o dom a napríklad pokosiť záhradu. Najťažšie znáša smrť matky práve žalobca v 4. rade, lebo matka preberala jeho invalidný dôchodok a po jej smrti zostal určitú dobu bez príjmu kým nedošlo k zmene opatrovníka. Matka, ktorú mal rád, bola jeho najbližším človekom, pribudla mu starosť o brata.

Žalobca v 4. rade uviedol, že s matkou žil od narodenia až do jej smrti. Spoločne vykonávali všetky práce, matka sa oňho starala, on jej pomáhal. Naučila ho robiť všetko. Spoločne sa starali o záhradu, naučila ho domáce práce, chodil jej pre lieky keď potrebovala, navarila mu, starala sa o prádlo. Keď zomrela, bolo to preňho veľmi ťažké, je to ťažké aj teraz, ale snaží sa o seba starať sám. Vie už pokosiť záhradu, niekedy vyperie a chodí na nákupy, matka mu veľmi chýba, o všetkom sa s ňou rozprával, kým žila nikdy sa nehádali., teraz sa nemá s kým rozprávať. Uviedol, že za ňou veľmi smúti.

Žalovaný v 1. rade vo výsluchu uviedol, že situácia je mimoriadne ťažká aj pre neho, ťažko prežíval čo sa stalo, nevedel sa zmieriť s tým, že zavinil smrť iného človeka. Bol len krátko držiteľom vodičského oprávnenia, neprekročil povolenú rýchlosť, nepožil alkoholické nápoje, netelefonoval, išlo len o zlú zhadu náhod keď došlo k stretu s chodkyňou. Psychicky ho to zasiahlo, bolo mu to veľmi ľúto keď sa dozvedel, že chodkyňa zomrela. Nadviazal kontakt s pozostalými, ktorým sa aj ospravedlnil a snažil sa žalobcom stratu aj finančne vynahradiť, ale keď mu poslali list, že každý chce po 4.000 eur, tak kvôli svojej majetkovej situácii im nemohol vyhovieť. Žije v spoločnej domácnosti s manželkou, majú dve malé deti vo veku 9 a 15 rokov a nemá takú hotovosť, aby mohol žalobcom vyhovieť. Má úvery, ktoré musí splácať a finančne sa postarať o rodinu. Jeho manželka pracuje v spoločnosti Z., jej zárobok je asi 550 eur a on pracuje v Základnej umeleckej škole a čistý mesačný zárobok má 750 eur. Na súkromnej umeleckej škole zarobí ešte asi 150 eur. S manželkou bývajú v dvojizbovom byte, na kúpu ktorého si zobrali hypotekárny úver, ktorý splácajú po 100 eur mesačne, auto majú na lízing, kde mesačne platia 200 eur. S manželkou a deťmi žijú na hranici životného minima.

Právne posudzujúc zistený skutkový stav, dospel súd prvej inštancie k záveru, že nárok žalobcov je, čo do základu, opodstatnený voči obom žalovaným. Žalovaný v 1. rade spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrela matka žalobcov a so žalovaným v 2. rade mal uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení motorového vozidla, ktorým bola smrť ich matky spôsobená. Pokiaľ ide o žalovaného v 1. rade, mal za to, že je zodpovedný za škodu nielen podľa ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka ale aj za ujmu, ktorú utrpeli žalobcovia na osobnostných právach lebo je potrebné pripustiť analogické použitie § 420a a nasl. Občianskeho zákonníka aj pri určení osoby zodpovednej za zásah do práva na ochranu osobnosti. Pokiaľ žalovaný v 2. rade popieral nárok žalobcov čo do základu, s poukazom na to, že vo veci nie je pasívne vecne legitimovaný keďže nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do súkromného rodinného života pozostalých nespadá do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia, mal za to, že táto argumentácia neobstojí keďže pojem škoda v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. je potrebné vykladať extenzívne a eurokonformne, takže zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 05.12.2018 sp.zn. II. ÚS 695/2017, III. ÚS 646/2015 zo 16.12.2015, I. ÚS 474/2016 zo 17.08.2016, I. ÚS 206/2015 z 29.04.2015 ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017, 6MCdo/164/2018 z 28.02.2019, na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-22/12 z 24.10.2013, na ktorý nadviazali ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6Cdo/143/2017, 6Cdo/219/2019, 6Cdo/206/2017, 6Cdo/212/2017 a 8Cdo/6/2018. Pokiaľ žalovaný v 2. rade poukazyval na iné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to 4Cdo/168/2009, 4Cdo/139/2011 a 3Cdo/301/2012, uviedol, že tieto rozhodnutia boli neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu prekonané.

Vo vzťahu k požadovanej výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy mal za to, že žalobcom nespochybniteľne vznikla nenapraviteľná ujma smrťou ich matky, ktorú nie je možné inak odškodniť ako priznaním nemajetkovej ujmy v peniazoch. Závažným spôsobom bolo dotknuté ich právo na súkromný a rodinný život pričom je nespochybniteľné, že negatívny zásah do tejto osobnostnej sféry na nich pôsobil zraňujúco, vyvolal v nich rôzne emócie a to od smútku a žiaľu za stratou blízkej osoby až po zlosť a nenávisť voči tomu, kto im to spôsobil. Pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal zo skutočnosti, že smrťou matky žalobcov im bola spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma pretože sa pretrhla väzba k ich najbližšiemu človeku. Pri určení výšky vychádzal nielen zo závažnosti ujmy vzniknutej žalobcom, ale aj z okolností, pri ktorých k dopravnej nehode došlo. Zohľadnil, že nebohá matka žalobcov prechádzala cez cestu v tmavom oblečení bez reflexných prvkov v blízkosti prechodu pre chodcov cez priamy úsek vozovky kde mala možnosť najmä pri vstupe do druhej polovice vozovky presvedčiť sa o situácii k nej z pravej strany, odtiaľ mohla očakávať príchod vozidla. Zohľadnil aj prístup žalovaného v 1. rade, ktorý sa pozostalým ospravedlnil písomne aj ústne a bol súčinný s orgánmi činnými v trestnom konaní, svoje správanie oľutoval. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z toho, že žalobcovia sú deťmi nebohej U. U., ktorá v čase smrti mala 73 rokov, žalobcovia v 1. až 3. rade s ňou nežili dennodenne v spoločnej domácnosti, neboli na ňu odkázaní výživou, nepotrebovali od nej každodennú pomoc, nemali medzi sebou dennodenný kontakt, každý z nich mal vlastnú domácnosť a zabezpečoval si všetky svoje potreby sám, mimo odkázanosti na svoju matku. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy postupoval rozdielne pri žalobcoch v 1. až 3. rade a pri žalobcovi v 4. rade. Pre žalobcu v 4. rade bola strata matky najväčšia, pretože žili v spoločnej domácnosti až do jej smrti a zabezpečovala všetky jeho životné potreby, po smrti zostal odkázaný len sám na seba, prípadne na pomoc súrodencov, on utrpel najväčšiu ujmu v emocionálnej sfére, ale aj v otázkach praktického spôsobu života. Preto priznal žalobcom v 1. až 3. rade nemajetkovú ujmu vo výške 8.000 eur pre každého z nich a žalobcovi v 4. rade 20.000 eur, ktorá má byť vyplatená k rukám jeho opatrovníka. Priznanú výšku nemajetkovej ujmy mal za primeranú a dostatočnú a v prevyšujúcej časti nároky žalobcov zamietol.

Uviedol taktiež, že pokiaľ žalobcovia žiadali zaplatiť nemajetkovú ujmu spoločne a nerozdielne, mal za to, že medzi žalovanými nejde o solidárnu zodpovednosť nakoľko nároky voči každému z nich vychádzajú z iného právneho základu.

Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 427 ods. 1, 2, § 428, § 429 a na ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - § 4 ods. 1, 2, § 15 ods. 1.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obaja žalovaní.

3. Žalovaný v 1. rade podal odvolanie voči 1. a 3. výroku rozsudku z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, majúc za to, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch je nesprávny, pretože súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie v napadnutom rozsahu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa žalovaného v 1. rade za stavu, že právo umožňuje požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je dôvodný taký záver, že táto náhrada musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia a preto žaloba voči nemu mala byť zamietnutá a k celej náhrade nemajetkovej ujmy mal byť zaviazaný len žalovaný v 2. rade.

Podľa žalovaného v 1. rade nesprávny je aj záver súdu vo vzťahu k priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy. Nebohá matka žalobcov bola osobou v postproduktívnom veku 73 rokov, žalobcovia sú dospelými osobami, ktoré už neboli odkázané na ňu výživou ani výchovou, vzťah žalobcov v 1. až 3. rade nebol každodenný a zásah nespočíval v absolútnej strate rodinného života žalobcov v 1. až 3. rade. Pokiaľ sa novým opatrovníkom žalobcu v 4. rade stal jeho vlastný brat, žalobca v 3. rade, tento bol v konaní o ustanovení opatrovníka navrhovateľom. V danom prípade preto nemožno hovoriť o intenzite zásahu rovnajúcej sa napr. strate maloletého dieťaťa, či rodiča maloletých detí, od ktorého závisí existenčne ich výživa a výchova. Žalovaný v 1. rade však nepopiera, že ide o zásah do súkromnej sféry žalobcov. Žalovaný v 1. rade poskytol maximálnu súčinnosť žalobcom aj žalovanému v 2. rade, celú situáciu opakovane oľutoval a ospravedlnil sa a podrobne uviedol svoje sociálne a majetkové pomery. Podmienky na jeho strane súd prvej inštancie zhodnotil neprímerane prísne, čo sa odrazilo vo výške priznanej nemajetkovej ujmy. Čo sa týka žalobcu v 4. rade, poukázal na to, že samotnou jeho výpoveďou bolo preukázané, že sa vie sám o seba postarať, jeho situácia sa po smrti matky nezmenila rapidným spôsobom, aj keď nedokáže nakladať s financiami, tak priznaná nemajetková ujma vo výške 20.000 eur je neadekvátna. Poukázal na to, že výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Poukázal tiež na to, že pôvodne žalobcovia žiadali čiastku pre každého 4.000 eur, žiadal preto, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu voči nemu zamietne a žalovanému v 2. rade uloží povinnosť zaplatiť sumu náhrady vo výške ako zväží odvolací súd, alternatívne žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný v 2. rade podal odvolanie voči rozsudku v celom rozsahu z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) poukazujúc na to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Primárnym nedostatkom právneho posúdenia súdu prvej inštancie je to, že zahrnul nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv žalobcov do rozsahu poistného krytia v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. h) zákona o povinnom zmluvnom poistení. Pojem škoda podľa toho zákonného ustanovenia nemožno vykladať tak extenzívne a subsumovať pod neho aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv. Poukázal na argumentáciu ním prezentovanú už v priebehu konania a na názory vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/301/2012 ako aj 4Cdo/168/2009. Podľa žalovaného súd prvej inštancie, pokiaľ ide o posúdenie pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade, sa mal vysporiadať s tým či závery Súdneho dvora EÚ v rozsudku vo veci Haasová sú vôbec aplikovateľné v slovenskom práve, či je možné aplikovať smernice na základe ich priamej, resp. nepriamej aplikácie tzv. eurokonformným výkladom. Podľa žalovaného výklad tzv. motorových smerníc zo strany súdneho dvora vo veci Haasová nedopadá na slovenské hmotné právo. Smernice Európskej únie sú právnym nástrojom európskych spoločenstiev, ktoré v zásade nedisponujú vlastnosťou priameho účinku v zmysle aplikácie do právneho poriadku členského štátu. Aj keď smernica v zmysle judikatúry súdneho dvora môže mať výnimočne priamy účinok, tento však prichádza do úvahy len v subsidiárne a len vtedy keď je to prípustné. Základnými predpokladmi pre priamu aplikáciu smerníc, ktoré musia byť kumulatívne splnené sú uplynutie transpozície lehoty, nesprávne transponovanie smernice. Ustanovenie smernice zakladajúce právo pre jednotlivca alebo povinnosť pre členský štát musí byť dostatočne jasné, presné a nepodmienečné a priama aplikácia nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe alebo založenie, resp. sprísnenie trestnej zodpovednosti tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení. Nie je teda možné súkromnej fyzickej alebo právnickej osobe uložiť s odvolaním sa na priamy účinok smernice žiadnu povinnosť. Podľa žalovaného v 2. rade súd v napadnutom rozsudku namiesto analýzy toho, či eurokonformný výklad zákona č. 381/2001 Z.z. je v danom prípade vôbec prípustný a ak áno, aké dôsledky to má na prejednávajúcu vec, nadradil účel uvedeného zákona nad všetky ostatné kritériá, alibisticky sa pritom opierajúc o špekulatívne formulácie. Poukázal na to, že zásada eurokonformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva, pričom eurokonformný výklad je tiež obmedzený všeobecnými právnymi

zásadami akými sú predovšetkým zásada právnej istoty a zákaz retroaktivity, eurokonformným výkladom nie je možné uložiť povinnosť súkromným subjektom. Pri aplikácii § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 nestačí vychádzať len zo samotného znenia tohto ustanovenia, treba ho vykladať v jednote s ustanoveniami, na ktoré nadväzuje a to v súvislosti s § 4 ods. 1 aj § 2 písm. g) tohto zákona ako aj § 2 písm. l) tohto zákona. Podľa žalovaného v 2. rade je potrebné poukázať aj na pojmovú obsahovú odlišnosť inštitútov zodpovednosti za škodu a zodpovednosti za zásah do osobnostných práv v slovenskom vnútroštátnom práve. Žalovaný v 2. rade zdôraznil problematický eurokonformný výklad s ohľadom na možnosť ukladania povinnosti súkromným subjektom a to aj s poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-168/95, ktorý k odvolaniu priložil, úradne preložený, zdôrazňujúc, že z tohto rozsudku je zrejmé, že ani pri eurokonformnom výklade vnútroštátnej legislatívy nemožno ukladať súkromnému subjektu povinnosť, ktorá pri preberaní smernice nebola transponovaná do vnútroštátneho práva. V zmysle odvolacej argumentácie eurokonformný výklad súdu prvej inštancie bol nesprávny a ani nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do práva na súkromný rodinný život nie je možné stotožniť s nárokom na náhradu škody na zdraví. Zásah do zdravia nemožno podradiť pod zásah do súkromného a rodinného života. Podľa žalovaného je zarážajúce, že súd prvej inštancie pri pokuse o eurokonformný výklad zákona č. 381/2001 Z.z. rezignoval na iné výkladové metódy, ako autentický výklad, systematický výklad, s výnimkou teleologického, ktorý však doviedol do absurdnej miery. Čo sa týka autentického výkladu, predložil písomné vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, z ktorého má vyplývať, že Slovenská republika pri transponovaní smerníc nemala úmysel zahrnúť do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia nároky pozostalých osôb po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Čo sa týka systematického výkladu, poukázal na to, že inštitúty náhrady škody na zdraví a náhrady nemajetkovej ujmy sú obsiahnuté v rozdielnych častiach Občianskeho zákonníka a samotná právna úprava ochrany osobnostných práv rozlišuje medzi náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhradou škody. Čo sa týka teleologického výkladu, poukázal na to, že rozsah poistného krytia povinného zmluvného poistenia nie je neobmedzený, čo vyplýva priamo zo zákona. Rozsah tohto krytia je potrebné vykladať s ohľadom na znenie zákona a nie s ohľadom na dôvody, pre ktoré sa povinné zmluvné poistenie zriadilo. Ak zákonodarca do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti nezahrnul niektorý typ škody či ujmy, nemožno ho v zákone nachádzať iba z dôvodu, že by s ohľadom na ekonomický tlak a prípadnú právnu neistotu dotknutých osôb v zákone zahrnutý mal byť.

Žalovaný v 2. rade poukázal aj na neprimeranú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, najmä žalobcu v 4. rade. Uviedol, že nespochybňuje to, že smrť rodinného príslušníka znamená zásah do rodinného a súkromného života, ale súd by mal zohľadniť aj štandardne priznávané sumy v obdobných veciach, priznávanie premrštených súm titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch by mohlo predstavovať prostriedok neoprávneného obohacovania sa. Samotná závažnosť vzniknutej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, ale súd musí prihliadnuť na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe, jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Poukázal taktiež na zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ktoré sú odškodňované maximálnou výškou päťdesiatnásobku minimálnej mzdy, čo je v súčasnosti 24.000 eur. Ak zákon priznáva pozostalým po obetiach úmyselných násilných trestných činov maximálne sumu 24.000 eur, náhrada za smrť spôsobenú konaním z nedbanlivosti by mala byť podstatne nižšia. Rovnako nemôže byť rozhodujúcim dôvodom pre priznanie tak vysokej náhrady to, že žalobcovia prežívajú svoju ujmu veľmi ťažko a dodnes sa s ňou nevysporiadali. Sú to vyslovene subjektívne hľadiská, ktoré teoreticky nemajú žiadne hranice. Priznané náhrady nemajetkovej ujmy by nemali byť vo výške, ktorá pôsobí viac ako trest pre pôvodcu zásahu než náhrada pre dotknuté osoby. Žalovaný v 2. rade preto žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietne a uloží žalobcom zaplatiť žalovanému v 2. rade náhradu trov konania.

5. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade uviedol, že s argumentáciou žalovaného v 2. rade vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v celom rozsahu nesúhlasí. Podľa žalovaného v 1. rade súd prvej inštancie sa správne vysporiadal s pasívnou legitimáciou žalovaného v 2. rade, pokiaľ žalovaný v 2. rade poukazoval na niektoré rozhodnutia najvyššieho súdu, uviedol, že v medziobdobí došlo k zreteľnému posunu právneho názoru v rozhodovacej činnosti v tom smere, že náhradu nemajetkovej ujmy je možné priznať ako nárok z povinného zmluvného poistenia

zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom. Súhlasí však s názorom žalovaného v 2. rade o neprimeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom. Uviedol taktiež, že čo sa týka náhrady, ktorá sa poskytuje obetiam trestných činov v zmysle zákona č. 274/2017 Z.z., tak v zmysle § 12 ods. 2 tohto zákona o obetiach trestných činov platí, že ak právo na odškodnenie majú viaceré obete trestného činu, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Túto zákonnú úpravu je podľa žalovaného v 1. rade možné aplikovať ako analógiu k určeniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

6. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 1. rade uviedol, že žalovaný v 1. rade v odvolaní poukazuje na svoju záverečnú reč kde dal do pozornosti súdu rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 2Cob/238/2017 z 27.11.2018 v spojitosti s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 474/2016 zo 17.08.2016, podľa ktorého má platiť to, že vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada musí byť v súlade so záväzným výkladom súdneho dvora krytá povinným poistením motorového vozidla. Podľa žalovaného v 2. rade však žalovaný v 1. rade nijako neodôvodnil, prečo by práve ním označený rozsudok Krajského súdu v Bratislave mal byť podstatný pre rozhodnutie súdu prvej inštancie. Uviedol, že zotrváva na svojej odvolacej argumentácii, súhlasí však s názorom žalovaného v 1. rade o neprimeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy; žalovaný v 1. rade zotrval v reakcii na predmetnú písomnosť žalovaného v 2. rade na svojich vyjadreniach.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolania (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario); skutkový stav bol súdom prvej inštancie zistený bez potreby jeho modifikácie odvolacím súdom.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaných odvolaní do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať rozsudok z iných dôvodov než z tých, ktoré boli explicitne uvedené do uplynutia odvolacej lehoty (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli, ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 27.11.2020 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o tom, že odvolania žalovaných boli dôvodné z časti.

8. Žalovaný v 2. rade podal odvolanie voči celému rozsudku, vo vzťahu k výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, nebolo rozhodnuté v jeho neprospech, preto odvolanie žalovaného v 2. rade vo vzťahu k tomuto výroku odmietol.

9. Predmetom konania na základe žaloby žalobcov, ktorá bola súdu prvej inštancie podaná 28.02.2019, je nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku úmrtia ich matky U. U. dňa 22.11.2017 ako následku udalosti zo dňa 21.11.2017. Pri tejto udalosti došlo k zrážke motorového vozidla, ktoré viedol žalovaný v 1. rade s matkou žalobcu U. U., ktorá ako chodkyňa prechádzala cez cestu. Pri strete s motorovým vozidlom spadla na prednú kapotu a následne mimo vozovky. Pri dopravnej nehode utrpela viaceré zranenia, na následky ktorých 22.11.2017 zomrela. Za predmetné protiprávne konanie bol žalovaný v 1. rade v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 1T/10/2018 rozsudkom z 27.08.2018 uznaný za vinného z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona z dôvodu, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z jeho postavenia uloženej mu podľa zákona.

10. Skutkové tvrdenia k okolnostiam úmrtia a zodpovednosti žalovaného v 1. rade za udalosť, ktorá viedla k smrti matky žalobcov, sporné neboli.

Sporným, predmetom odvolacieho prieskumu, bolo to, či žalovaní, alebo len niektorý z nich, sú subjektami, voči ktorým mohol byť v zmysle relevantnej právnej úpravy uplatnený nárok, ktorý bol predmetom konania, t.j. nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sporným bolo taktiež to, či sumy náhrad nemajetkovej ujmy, ktorých zaplatenie uložil súd prvej inštancie žalovaným, sú adekvátne v kontexte zistených okolností a tvrdení nakoľko žalovaní namietali, že priznané sumy sú neprimerane vysoké.

11. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako aj súkromia, svojho mena a prejavu osobnej povahy.

12. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

13. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby, vykonávajúce dopravu, zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla ako aj prevádzateľ lietadla.

14. Podľa § 428 Občianskeho zákonníka svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

15. Podľa § 429 Občianskeho zákonníka prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobnú na zdraví a veciach, tak aj za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

16. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) citovaného zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 4 ods. 4 citovaného ustanovenia, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

18. Čo sa týka pasívnej legitímácia žalovaného v 1. rade ako aj žalovaného v 2. rade odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie sa precízne s pasívnou legitímáciou oboch žalovaných dôsledne vysporiadal (v bodoch 22-35 rozsudku). S odôvodnením pasívnej vecnej legitímácie oboch žalovaných sa odvolací súd stotožňuje, majú za to, že základ nároku žalobcov voči oboj žalovaným je nepochybne daný.

19. Pokiaľ mal žalovaný v 1. rade, poukazujúc na zákon č. 381/2001 Z.z., za to, že žaloba by mala byť voči nemu zamietnutá keďže plnenie titulom náhrady nemajetkovej ujmy má byť plnením, ktoré poskytne poisťovateľ z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, je potrebné uviesť, že pri uplatňovaní nároku na náhradu škody poškodený uplatňuje nárok voči tomu subjektu, ktorý za škodu zodpovedá. Ak tak ustanovuje osobitný predpis, ktorým je v danom prípade zákon č. 381/2001 Z.z., môže sa so svojim nárokom obrátiť priamo na poisťovateľa, čo upravuje ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. Na samotnej zodpovednosti prevádzkovateľa motorového vozidla a osoby zodpovednej za vznik škodovej udalosti uvedené nič nemení. V danom prípade bol žalovaný v 1. rade zodpovedný za škodu tak ako to správne ustálil súd prvej inštancie, nielen podľa ustanovení § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale aj za ujmu, ktorú utrpeli žalobcovia na svojich osobnostných právach. Oprávnenie osoby, ktorá utrpela ujmu zo škodovej udalosti priamo proti poisťovateľovi nemení nič na postavení žalovaného v 1. rade ako subjektu, ktorý za ujmu zodpovedá. Odvolací argument žalovaného v 1. rade, jeho presvedčenie o tom, že žaloba by mala byť voči nemu z dôvodu existencie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za spôsobenú škodu zamietnutá, bolo bez relevancie.

20. Základ tvrdenia žalovaného v 2. rade k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštanície bol v odvolaní konštruovaný na údajnej absencii právnej úpravy, z ktorej by mala vyplývať jeho pasívna legitímácia, jeho povinnosť nahradiť žalobcom ako pozostalým po obeti z dopravnej nehody náhradu nemajetkovej ujmy, s odkazom na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/301/2012 ako aj 4Cdo/168/2009, ktoré majú jeho tvrdenie podporovať. Žalovaný však opomenul, že Ústavný súd Slovenskej republiky už v uzneseniach I. ÚS 474/2016-17 zo 17.08.2016, III. ÚS 646/2015 zo 16.12.2015 aj I. ÚS 206/2015 z 29.04.2015 poukázal na účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zohľadniac zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby prevádzkou motorového vozidla pri aplikovaní extenzívneho výkladu pojmu náhrady škody. V uznesení III. ÚS 666/2016-36 z 11.0.2016 Ústavný súd Slovenskej republiky jednoznačne uviedol, že nepovažuje za prejav svojvôle vedúcej k ústavnej udržateľnosti pokiaľ súdy pod zákonnú terminológiu pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení zahrnú aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobevanú abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Ako vyplýva z uvedeného rozhodnutia, ústavnému súdu bol známy aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/301/2012, na ktorý poukazoval v odvolaní žalovaný.

21. K argumentácii žalovaného v 2. rade spochybňujúcej eurokonformný výklad pojmu škoda tak ako vyplýva z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-22/12 z 24.10.2013, na ktorý poukázal aj súd prvej inštanície, odvolací súd uvádza, že zákonom č. 381/2001 Z.z. boli do právneho poriadku Slovenskej republiky (ustanovením § 27a) prevzaté smernice Rady, resp. Európskeho parlamentu a Rady, týkajúce sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ide okrem iného o Smernicu Rady 72/166/EHS z 24.4.1972, 84/5/EHS z 30.12.1983, 90/232/EHS zo 14.5.1990, Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES zo 16.5.2000 a Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005, ktorou boli predchádzajúce smernice zmenené a doplnené.

22. Je nepochybné, že smernice priamy účinok nemajú, keďže smernica sama o sebe nemôže jednotlivcom ukladať povinnosti, v tomto zmysle sa jej nemožno dovolávať. Vyplýva to napr. z bodu 103 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 05.10.2004 C-397/01 až C-403/01. V bode 110 tohto rozsudku je ale tiež uvedené, že z ustálenej judikatúry, počínajúc rozsudkom z 10.04.1984 Von Colson a Kamann (14/83, Zb., s. 1891, bod 26) však vyplýva povinnosť členských štátov dosiahnuť cieľ sledovaný smernicou, a táto povinnosť platí pre všetky orgány členských štátov, vrátane súdnych orgánov, v rozsahu ich právomocí. V bode 113 tohto rozsudku Súdny dvor Európskej únie uviedol, že pri použití vnútroštátneho práva, najmä ustanovení právnej úpravy špeciálne prijatej na vykonanie požiadaviek vyplývajúcich zo smernice, musí vnútroštátny súd vykladať vnútroštátne právo v najvyššej možnej miere v zmysle znenia a cieľov tejto smernice, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok. Podobne aj v rozsudku z 19.4.2014 C-441/14 Dansk Industri / dedičia po Karsten Eigil Rasmussen v bode 31 a v rozsudku z 19.1.2010 C-555/07 Seda Küçükdeveci / Swedex GmbH & Co. KG. v bode 48 uviedol, že vnútroštátne súdy, ktoré majú podať výklad vnútroštátneho práva, musia zohľadniť všetky predpisy tohto práva a uplatniť výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva, aby bolo v čo najväčšej možnej miere vykladané v zmysle znenia textu, ako aj účelu smernice, aby bol dosiahnutý výsledok smernicou stanovený.

23. Na základe Smernice 2005/14/ES (tzv. druhá smernica) a Smernice 90/232/EHS (tzv. tretia smernica) sa stalo povinným krytie škôd vzniknutých z prevádzky motorových vozidiel. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-22/12 bodu 46 vyplýva, že medzi škodami, ktoré musia byť kryté, sa nachádza najmä „ujma na zdraví“.

V bode 47 tohto rozsudku (jeho preklade do slovenského jazyka) je okrem iného uvedené, že pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu.

24. Súdny dvor Európskej únie vo veci C-63/06 UAB/Profisa odkázal na potrebu jednotného výkladu rozsudkov, malo by sa vylúčiť, aby sa v pochybnostiach text rozsudku v jednom z jeho jazykových znení posudzoval izolovane (body 13, 14 rozsudku).

25. Odvolací súd poukazuje na to, že slovenský preklad bodu 47 rozsudku C-22/12 sa odlišuje od textu v inej jazykovej verzii a zväzda tým k výkladu, že z povinného zmluvného poistenia by bolo možné nahradiť

nemajetkovú ujmu len vtedy, ak náhradu „na základe zodpovednosti poisteného za škodu“ upravuje vnútroštátne právo.

V anglickej jazykovej verzii táto časť znie: „in so far as such compensation is provided for as part of the civil liability of the insured party under the national law applicable....“.

Vo francúzskej: „dans la mesure ou cette indemnisation est prévue au titre de la responsabilité civile de l'assuré par le droit national applicable au litige au principal...“.

V českej: „pokud tuto náhradu škody z titulu občanskoprávní odpovědnosti pojištěného upravují vnitrostátní předpisy...“.

26. Pri preklade textu Európskej únie nie je najdôležitejším textovým vzťahom vzťah východiskového textu a jeho prekladu, ale intertextové vzťahy medzi jednotlivými textami v rámci inštitucionálneho prostredia. Samotná ekvivalencia jednotlivých prekladateľských riešení sa dá často spochybníť. Čo sa týka právneho prekladu, vo všeobecnosti sa predpokladá, že nie je možné nájsť v cieľovom jazyku také ekvivalenty, ktoré by plne pokryli význam konceptov východiskového jazyka (Gibová - O preklade anglických právnych textov, vyd. PU, 2010, str. 49, 51).

27. Vychádzajúc z významovo a pojmovo najbližšieho prekladu, prekladu do českého jazyka, je dôvodné predpokladať, že Súdny dvor Európskej únie v bode 47 rozsudku C-22/12 mienil zodpovednosťou všeobecnú civilnoprávnú úpravu ujmy, aj vo forme psychickej traumy.

Právne významným preto nie je to, že v systematike Občianskeho zákonníka nie je náhrada psychickej traumy, t.j. ujmy nemajetkovej, zaradená v časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu. Podstatné je, že osobnostné právo, jeho ochrana, je integrálnou súčasťou občianskeho práva v objektívnom zmysle, pričom jeho základnú úpravu, vrátane následkov za jeho porušenie, Občiansky zákonník upravuje. Navyiac, Občiansky zákonník ani neupravuje pojem škody, v § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakotvuje len to, že sa uhrádza skutočná škoda, v tomto zmysle ani nerozlišuje medzi škodou majetkovou a nemajetkovou. Jedným zo základných ľudských práv podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života. Povinnosťou súdu je interpretovať právnu normu v súlade so základným právom. Ak je jedným zo základných práv právo na ochranu súkromného a rodinného života, zahŕňajúceho nielen sociálne, ale aj majetkové interakcie, znamená to, že do rozsahu a pojmu škoda spadá aj náhrada za nemajetkovú osobnostnú ujmu.

28. Vychádzajúc z predpokladov rozumného zákonodarcu a požiadavky Súdneho dvora Európskej únie, aby vnútroštátne súdy pri výklade vnútroštátneho práva vychádzali z nevyvrátenej právnej domnienky pre taký výklad implementačných predpisov, že účelom a cieľom predpisu, ktorý zákonodarca mal v úmysle dosiahnuť, bola plná implementácia smernice (Vnitrostátni aplikácie práva Evropské únie, C.H.Beck, Praha, 2011, str. 164) ako aj toho, že z textu smerníc prevzatých do právneho poriadku Slovenskej republiky je zrejماً snaha o posilnenie ochrany obetí škôd spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, je namieste extenzívny výklad škody ako ujmy na zdraví, a to taký, že je ňou nielen ujma fyzická, ale aj psychická a poškodenou osobou je aj osoba, v osobnostnej sfére ktorej sa trauma, ako následok dopravnej nehody, prejaví.

29. Odvolací súd v súvislosti s odvolacou argumentáciou žalovaného v 2. rade poukazuje aj na to, že článkom 2 Civilného sporového poriadku zákonodarca zakotvil dominanciu princípu právnej istoty v zmysle stavu, v ktorom ten, kto sa domáha ochrany svojho práva na súde dôvodne očakáva, že jeho spor bude rozhodnutý ako iný spor už rozhodnutý najvyššou súdnou autoritou pokiaľ sa s jeho spornou vecou zhoduje v podstatných znakoch. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako najvyššia súdna autorita v systéme všeobecného súdnictva v publikovanom rozhodnutí 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017 uviedol, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa legitimovaná. Na uvedené rozhodnutie odkázal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v uznesení 5Cdo/95/2017 z 29.10.2018. Vo svojom rozhodnutí poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-22/12 z 24.10.2013, eurokonformný výklad pojmu škoda realizovaný najvyšším súdom v rozhodnutí 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017, ktorý je v súlade s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 474/2016 zo 17.08.2016, konštatujúc, že rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky predstavujú ustálenú prax riešenia pasívnej legitimácie poisťovne.

30. Odvolací súd konštatuje, že skutkové a právne osobitosti z prejednávaneho sporu nevyplývajú, nebol tak dôvod odkloniť sa od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. Odvolací argument žalovaného v 2. rade o nesprávnosti posúdenia jeho pasívnej vecnej legitímácie, čo bol jeho prioritný odvolací argument, správnym nebol.

31. Zásadným odvolacím argumentom oboch žalovaných bol aj argument spochybňujúci správnosť priznanej sumy nemajetkovej ujmy.

32. Východiskovou základňou výkladu právnych noriem a ich aplikácie na konkrétne skutkové okolnosti je taký postup, ktorý rešpektuje právny poriadok, spoločenské podmienky, zodpovedá logickým pravidlám a eliminuje vznik možných hodnotových rozporov. Podstatným je zmysel a účel právnej normy.

33. Ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka patria k normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k normám, ktorých hypotéza nie je ustanovená právnym predpisom, a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám hypotézu právnej normy z vopred neobmedzeného okruhu okolností vymedzil. Je teda na súde, aby z okolností konkrétnej veci dospel k záveru, či určitá osoba má nárok na ochranu, a ak áno, na akú a v akej výške.

Rozhodnutie súdu má zodpovedať všeobecne prijímaným predstavám spoločnosti o spravodlivosti, ale aj zdravému rozumu a zásade primeranosti, ktorá je vlastná európskej právnej kultúre.

34. Obsah práva na ochranu osobností upraveného v § 11 nadväzuje na komplex Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami zakotveného základu právnej úpravy všeobecného osobnostného práva, konkretizujúc ho. Zo znenia § 11 Občianskeho zákonníka vyplýva, že do rámca všeobecnej úpravy ochrany osobností patrí aj právo na súkromie.

Obsah práva na súkromný život, ktorý je chránený, interpretoval v niektorých svojich rozhodnutiach, aplikujúc článok 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Európsky súd pre ľudské práva. Podľa tohto súdu by bolo príliš reštriktívnym limitovať tento pojem na „vnútorný kruh“, v ktorom môže jedinec žiť svoj vlastný život podľa svojich predstáv a úplne z neho vylúčiť svet do tohto kruhu nezahrnutý. Rešpektovanie súkromného života musí taktiež zahŕňať do určitej miery aj právo vytvárať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľudskými bytosťami (Európsky súd pre ľudské práva, rozsudok vo veci Niemitz proti Nemecku zo 16.12.1992, st. č. 13710/88).

Čo sa týka závažnosti vzniknutej ujmy a s tým súvisiacej možnosti súdu autonómne interpretovať posudzovanú vec, platí, že toto posudzovanie musí vychádzať z individuálnych okolností prejednávanej veci.

Odvolací súd, riadiac sa uvedeným, mal za to, že pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy je možné vychádzať z názoru vyjadreného v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 4Tdo/1402/2015 z 12.04.2016. V zmysle tam uvedeného názoru, pri úvahách o výške náhrady nemajetkovej ujmy treba vychádzať z princípu proporcionality a zohľadňovať okolnosti tak na strane poškodeného (pozostalého) - najmä intenzitu jeho vzťahu so zomretým, ich vek, otázku komplexnej finančnej závislosti pozostalého od usmrtenej osoby, či prípadné poskytnutie satisfakcie pozostalým, ako aj okolnosti na strane pôvodcu ujmy - najmä jeho postoj k prejednávanej veci, dopad udalosti do jeho duševnej sféry a mieru zavinenia, eventuálne spoluzavinenie usmrtenej osoby. Duševné útrapy spojené s prežívaním usmrtenia blízkej osoby je potrebné pre účely stanovenia výšky náhrady posudzovať primárne z pohľadu občajného (priemerného) človeka.

Názor vyplývajúci z tohto rozhodnutia je podľa odvolacieho súdu pri absencii konkrétne právnu normou definovaných kritérií akceptovateľný bez ohľadu na to, že nejde o názor najvyššej súdnej autority Slovenskej republiky, ale autority iného členského štátu Európskej únie, s ktorým má však Slovenská republika spoločnú históriu a príbuznú právnu úpravu. K obdobným kritériám sa priklonil aj Ústavný súd Českej republiky v náleze I. ÚS 2844/14 z 22.12.2015 (bod 53 nálezu).

35. Je zřejmé, že dôsledky tragického úmrtia matky žalobcov pri existencii riadnych, nenarušených rodinných vzťahov, by na mieste žalobcov každá osoba pociťovala ako osobitne závažnú ujmu.

36. Z dokazovania, výsluchu žalobcov, vyplynulo, že všetci žalobcovia sú plnoletí, žalobcovia v 1. až 3. rade sú osobami, ktoré majú bydlisko mimo bydliska, v ktorom žila ich matka do času tragickej udalosti, založili si svoje vlastné rodiny, s matkou boli v osobnom ale aj inom kontakte, podľa toho ako to okolnosti na tej-ktorej strane umožňovali, finančne ani inak závislými od nej neboli, vo všeobecnosti by sa skôr dala očakávať istá miera závislosti nebohej matky, vzhľadom na jej vek a starostlivosť, ktorú vo vlastnom

domácom prostredí realizovala, od nich. V spoločnej domácnosti s matkou U. žil len žalobca v 4. rade, o ktorého sa matka, ktorá mala v čase tragickej udalosti 73 rokov, starala aj ako opatrovníčka ustanovená mu súdom.

Zo zhodných vyjadrení žalobcov vyplynulo, že to bol žalobca v 4. rade, na ktorého mala matkina smrť bezprostredný dosah, nielen preto, že všetky bežné činnosti súvisiace s jeho potrebami - varenie, starostlivosť o šatstvo, domácnosť, zabezpečovala matka, ale aj preto, že bol na ňu citovo naviazaný keďže mu rozumela, rozumela jeho potrebám, a po jej smrti zostal sám, pričom jeho opatrovníkom sa stal žalobca v 3. rade.

37. Z dokazovania taktiež vyplynulo to, že pre žalovaného v 1. rade bola situácia ťaživá a ťaží ho to doposiaľ, žalobcom sa ospravedlnil, v čase nehody bol len 3 mesiace držiteľom vodičského preukazu bez väčších skúseností, k nehode došlo za zhoršenej viditeľnosti, U. U. bola v tmavom oblečení, podľa znalca prechádzala vozovku pravdepodobne mimo prechodu pre chodcov, v jeho blízkosti, avšak vodič mal dostatok času aby v prípade jej spozorovania mohol po miesto jej prechádzania cez vozovku zastaviť.

38. Z dokazovania tiež vyplynulo to, že žalobcovia prvotne požiadali žalovaného v 1. rade o platbu náhrady nemajetkovej ujmy vo výške po 4.000 eur pre každého zo žalobcov, na čo tento nereflektoval, dôvodiac takými vlastnými osobnými a majetkovými pomermi (2 maloleté deti, mesačný zárobok 950 eur vlastný, manželkin 550 eur, splátky hypotéky za 2-izbový byt a lízing na auto spolu vo výške 300 eur), ktoré mu neumožnili požiadavke žalobcov vyhovieť.

39. Posudzujúc všetky tieto vzájomne sa ovplyvňujúce súvislosti, dospel odvolací súd k názoru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav, nie v úplnosti ho však správne právne posúdil pokiaľ za primerané sumy nemajetkovej ujmy mal čiastky, zaplatenie ktorých uložil žalovaným.

40. Občiansky zákonník ani maximálnu ani minimálnu výšku nemajetkovej ujmy nestanovuje, jej zmyslom nemôže byť zábezpeka, zdroj obživy, ani náhrada príjmu, logicky nemôže viesť ani k získaniu značného profitu.

41. Odvolací súd, vychádzajúc z toho, že nebol žiadny dôvod spochybňovať vierohodnosť tvrdení všetkých žalobcov o tom, že smrť matky ich hlboko zasiahla, majú tiež na zreteli, že v našej spoločnosti sa vzťahy medzi rodičmi napriek dospelosti a založeniu vlastných rodín nepretŕhajú, práve naopak, niekedy nadobúdajú ešte hlbší a kvalitatívne aj lepší rozmer, to, že ich pôvodná predstava o nemajetkovej ujme v zmysle jej kvantifikácie nedosahovala ani 1/5 nároku, ktorý si v jednotlivosti na súde uplatnili, ako aj to, že žalobcovia v 1. až 3. rade vo svojom veku neboli od 73-ročnej matky materiálne ani inak závislými, dospel tak k záveru, že súdom priznaná suma 8.000 eur pre každého zo žalobcov v 1. až 3. rade nezodpovedá v daných okolnostiach požiadavke primeranosti. Prihliadol aj na postoj žalovaného v 1. rade k následkom nehody, nepochybujúc o úprimnosti jeho vyjadrení k celej udalosti, ktorú úmyselne nezavinil, ktorá bola súhrou nešťastných okolností, čo ho nepochybne bude ťažiť, ak nie celý život tak určite dlhodobo.

Za primeranú sumu náhrady nemajetkovej ujmy pre každého zo žalobcov v 1. až 3. rade mal tak sumu 3.000 eur, okolnosť, že žalobca v 3. rade sa na základe vlastného návrhu stal súdom ustanoveným opatrovníkom žalobcu v 4. rade nebola dôvodom na diferenciáciu tejto sumy priznanej žalobcom v 1. až 3. rade vzhľadom na dobrovoľnosť jeho opatrovníckej činnosti keďže v konaní o ustanovenie opatrovníka bol navrhovateľom, a priamy súrodenecký vzťah.

42. Podľa odvolacieho súdu bolo však potrebné inak hodnotiť primeranosť nároku žalobcu v 4. rade keďže bez akýchkoľvek pochybností úmrtie matky bude mať najväčší dosah práve na neho. Matka bola jeho opatrovníčkou, starala sa o jeho potreby, rozumela týmto potrebám, žila s ním v spoločnej domácnosti. Po jej smrti zostal odkázaný sám na seba a na občasné kontakty so súrodencami, z ktorých ani jeden nežije v mieste jeho bydliska. Na druhej strane nebol osobou od matky finančne závislou, to, že v dôsledku jej úmrtia istý čas nedisponoval pravidelne mu vyplácanou dávkou len z toho dôvodu, že osoba, ktorá bola oprávnená ju za neho preberať - matka, zomrela, nebolo významným, nakoľko išlo len o stav prechodný. Podobne ako u žalobcov v 1. až 3. rade, aj vo vzťahu k jeho nároku a sume, ktorú mal súd prvej inštancie za primeranú bolo však potrebné prihliadnuť aj na postoj žalovaného v 1. rade. Neprimeranou tak bola suma, ktorú žalobou uplatnil, ale aj suma, ktorú žalobcovi v 4. rade priznal súd prvej inštancie. V pomere k sume náhrad, ktoré za primerané mal vo vzťahu k žalobcom v 1. až 3. rade za primeranú sumu náhrady nemajetkovej ujmy mal sumu 4-násobku sumy priznanej žalobcom v 1. až

3. rade v jednotlivosti, čomu zodpovedá suma 12.000 eur. Táto suma je v pomeroch žalobcu v 4. rade primeraná intenzite jeho vzťahu so zomretou matkou, nenávratnej zmene pomerov, v ktorých s matkou a v jej starostlivosti žil a zodpovedá tak zisteným okolnostiam.

43. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k názoru, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že pasívna legitímácia oboch žalovaných je daná, správne dospel k záveru o existencii nároku všetkých žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výška náhrady nemajetkovej ujmy tak ako ju jednotlivým žalobcom priznal však nezodpovedala žalobcami tvrdným, zisteným, navzájom sa ovplyvňujúcim súvislostiam, ktoré vyplynuli zo zisteného skutkového stavu, čo bolo dôvodom pre to, aby odvolací súd vstúpil do právnej úvahy prvoinštančného súdu vo vzťahu k výške jednotlivých náhrad, ktorá, pokiaľ by zostala bez zmeny, nezodpovedala by princípu spravodlivého usporiadania vzťahov strán sporu.

44. Z dôvodov ktoré uviedol, odvolací súd podľa § 386 písm. b) CSP odmietol odvolanie žalovaného v 2. rade proti zamietavému výroku rozsudku, rozsudok podľa § 388 CSP vo vyhovujúcich výrokoch zmenil a uložil žalovaným zaplatiť žalobcom sumu vo výške ako sú uvedené vo výroku rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

45. O nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie ako aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1, 2 CSP podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovia boli čo do základu nimi uplatnených nárokov plne úspešní a to tak čo sa týka prvoinštančného ako aj odvolacieho konania, preto im odvolací súd priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu. Predmetom konania bol totiž nárok, výška plnenia ktorého bola na úvahe súdu. V prípadoch takýchto nárokov je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce, o procesne neúspešného žalobcu nejde vtedy, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nie je totiž možné stranu sporu zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu. V konkrétnom prípade boli žalobcovia v tom, čo bolo základné - nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, úspešní, majú preto nárok na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov v rozsahu 100 % zo sumy prísudku, bude rozhodnuté súdom prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením.

46. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.